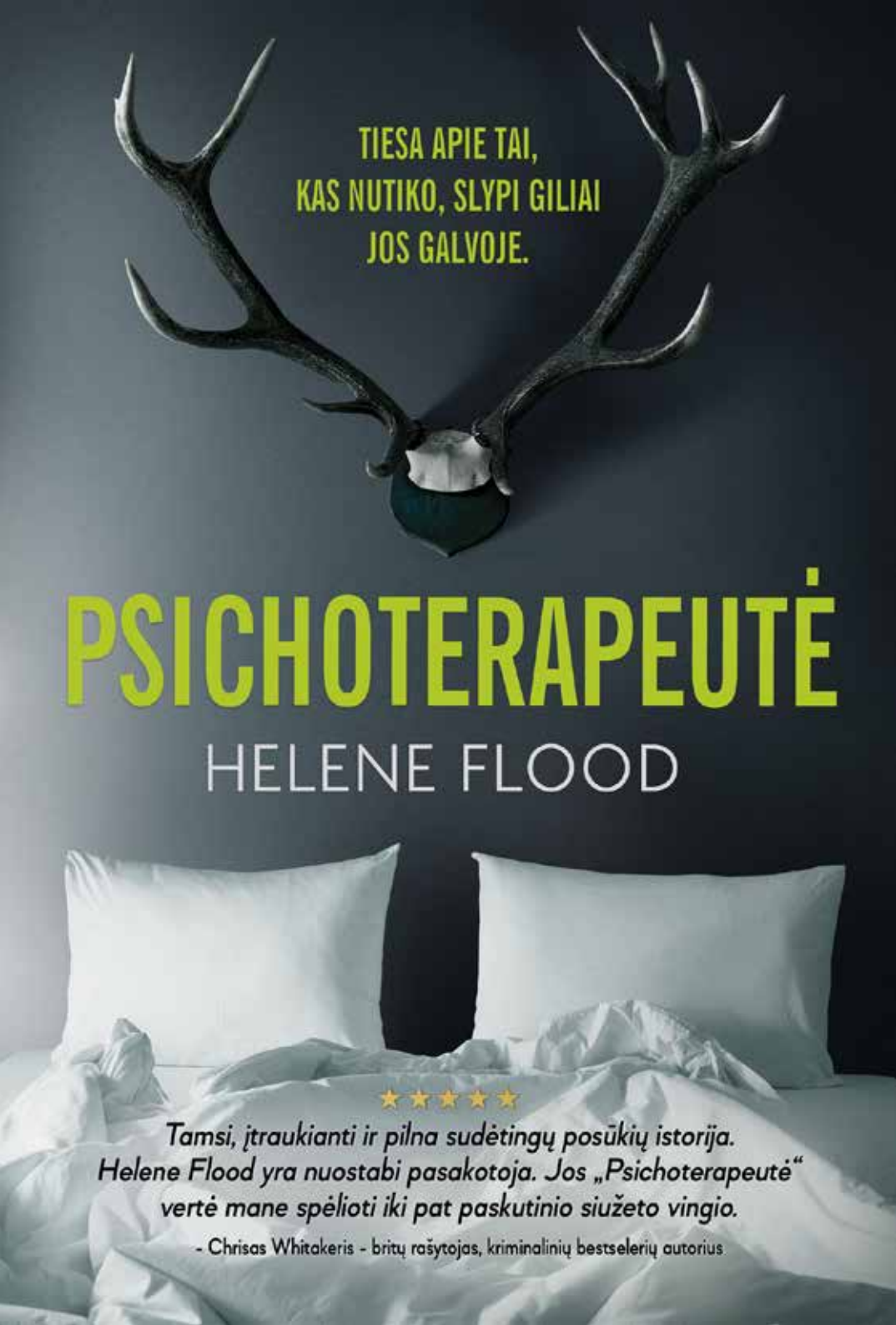

TIESA APIE TAI,
KAS NUTIKO, SLYPI GILIAI
JOS GALVOJE.

PSICHOTERAPEUTĖ

HELENE FLOOD

*Tamsi, įtraukianti ir pilna sudėtingų posūkių istorija.
Helene Flood yra nuostabi pasakotoja. Jos „Psichoterapeutė“
vertė mane spėlioti iki pat paskutinio siužeto vingio.*

- Chrisas Whitakeris - britų rašytojas, kriminalinių bestselerių autorius

PSICHOTERAPEUTĖ

HELENE FLOOD

Romanas

Vertė

RŪTA EVELINA ŠUTINYTĖ

OBUOLYS

PENKTADIENIS, KOVO 6-OJI. ŽINUTĖ

Kai jis išėjo, lauke buvo tamsu. Atsibudau, kai pasilenkęs prie manęs pabučiavo į kaktą.

„Išeinu“, – sušnabždėjo.

*Pusiau miegodama atsisukau. Buvo jau apsivilkęs paltą, ant pe-
ties kabėjo krepšys.*

„Gerai“, – sumurmėjau.

„Dar pamiegok“, – pasakė jis.

*Girdėjau jo žingsnius ant laiptų, bet tikriausiai užmigau prieš
spragtelint užsidarančioms durims ir jam išeinant.*

Pabundu lovoje viena. Pro tarpelį tarp žaliuzių ir palangės prasi-
skverbęs plonas saulės spindulys šviečia tiesiai į akis ir mane paža-
dina. Dabar pusė aštuonių ryto – neblogas laikas keltis.

Basomis kojomis pėdinu koridoriumi į vonią medienos drožlių
plokštės grindimis ir atsistoju ant šlapių medinių palečių, kuriomis
uždengtos cementinės vonios grindys. Čia nėra lubų šviestuvo, bet

ardydamas plyteles Sigurdas pasistatė darbinę lempą ir ji vis dar ten stovi – bijau, kad visiems laikams. Laimei, jau pakankamai šviesu, taigi lempos man nereikia. Ji yra visiškai funkcionali, kaip ir visos darbinės lempos, ir skleidžia stiprią baltą šviesą, nuo kurios jaučiuosi taip, lyg maudyčiausi po dušu ryškioje šviesoje vidurinės mokyklos persirengimo kambaryje. Atsuku vandenį, ir, kol nusivelku naktinius marškinius, leidžiu jam sušilti. Reikia pakeisti boilerį, bet Sigurdas nusiprausia po dušu greitai, o aš neplanuoju šiandien plautis galvos, taigi tiek to.

Plastikinė dušo kabina taip pat turėjo būti laikina. Sigurdas suprojektavo dušo kabiną iš stiklo blokelių, su stiklinėmis durimis, išklijuotą mažomis mėlynų ir baltų raštų plytelėmis. Iš visų pusiau baigtų remontuoti namo kambarių akivaizdžiausias sąstingis – vonioje. Senosios plytelės nuimtos, o naujosios dar nesuklijuotos. Čia nėra nei šviestuvų, nei tinkamų užuolaidų. Vaikštome ant palečių, kad nesugadintume grindų. Iš skylės sienoje bėga vanduo, o ši laikina dušo kabina – senovinis reliktas iš Sigurdo senelio laikų. Kartą eidama pro šią apleistą namo vietą įsivaizdavau, kaip ji atrodytų įrengta: mėlynos raštuotos plytelės, žvilgantys stiklo blokeliai, įleidiemieji šviestuvai, po kojomis jausčiau šildomas grindis, o karštas vanduo tolygiai tekėtų iš modernios dušo galvutės su keliais srovės nustatymais. Dabar galiu galvoti tik apie tai, kiek laiko visa tai dar užtruks. Kai pakišu ranką po vandeniu, jausdama, kad jis pradeda šilti, man atrodo, kad jau nustojau tikėti, jog namas kada nors bus suremontuotas.

Po karšto vandens srove pabundu – čia šalta; miegamajame temperatūra normali, bet vonioje šalta. Žiema buvo ilga, ir kiekvieną rytą čia stovėjau nuoga ir laukiau šilumos, pakišusi ranką po

vandens srove. Dabar lėtai artėja pavasaris. Dušo vanduo ramina ir šildo, liedamasis per mano sužvarbusią žąsies odą. Prisemiu delnus vandens ir panardinu jame veidą, jaučiu, kaip jis visiškai išbudina mane po nakties, jaučiu, kaip diena įveikia naktį.

Penktadienis. Trys pacientai – įprasta penktadienio grupė. Pirmiausiai Vera, tuomet Kristoferis ir galiausiai Trygvė. Seansą su Trygve palikti paskutinį – bloga mintis, bet taip vilioja paskirti tokį patį laiką kitą savaitę – darbo pabaigoje. Pasemiu dar vieną pilną saują vandens, panardinu į jį veidą, patrinu rankomis skruostus. Iki sekmadienio Sigurdas bus Norefjelyje su draugais. Viena praleisiu visą savaitgalį.

Negalėdama išverti šalčioje vonioje nė sekundės ilgiau, grįžtu į miegamąją apsirengti. Lovos paklodės sujauktos į krūvą. Oras tvankus, tvyro miego kvapas – mano, tikriausiai ir Sigurdo. Nemačiau, kada jis išėjo, gal jau prieš keletą valandų. Mes neturime spintų, bet tarp kamino ir sienos Sigurdas įrengė metalinę kabyklą, kur laikome drabužius. Sigurdo drabužiai ten kaba netvarkingai, kaip jis įpratęs, tačiau mano suknelės, marškiniai ir švarkai yra išdėlioti pagal spalvas į tvarkingas eiles. Atrodo, kad trūksta kai kurių Sigurdo drabužių, bet gal jis išsiruošė tiesiai į kalnus. Krepšio, gulėjusio ant grindų, nėra, ir dabar prisimenu, kad jis buvo persimetęs jį per petį, kai išėjo. Apsivelku minkštus balandžio mėlynumo spalvos marškinius ir kelnes – šaunią, neutralią dienos aprangą, tikėdamasi, kad vos po kelių valandų sugrįšiu ir pačiuopsiu kokius nors laisvalaikio drabužius, jei nuspręsiu eiti į sporto salę, arba apsimausiu pižamines kelnes ir laisvus marškinėlius, jeigu ten neisiu. Pirmiausiai – tie trys pacientai.

Iš tikrųjų trijų pacientų per mažai. Man reikėtų turėti po keturis kasdien ir mažiausiai dieną ar dvi per savaitę – po penkis. Taip apskaičiavau, kai pradėjau dirbti pati sau. „Privačiai dirbant, reikia tvarkyti mažiau dokumentų, – pasakiau Sigurdui, kai kūrėme savo planus, sėdėdami senojo buto prie Toršovparkeno virtuvėje ir rengdami biudžetą *Excel'io* skaičiuoklėje. – Aš galiu susitvarkyti su keturiais pacientais per dieną, galbūt penkiais. Daugumą dienų – penkiais. Arba vieną dieną per savaitę, bet kokiu atveju – dėl papildomų pinigų galvos neskaudės.“ Mes nusijuokėme.

„Nedirbk taip, kad visai nusibaigtum“, – tarė Sigurdas.

„Taip sakai tu“, – atsakiau.

Sigurdas pradėjo dirbti sau tuo pačiu metu kaip ir aš, prieš tai suplanavęs savo biudžetą toje pačioje *Excel'io* skaičiuoklėje. Mažiausiai aštuoni klientai per dieną, geriausiai – dešimt. Jis padės partneriams, kai jiems to reikės; kiekviena valanda bus apmokėta.

„Dirbsime viršvalandžius, – pasakėme vienas kitam. – Bet daug uždirbsime, dalį pinigų atidėsime į taupyklę.“ Daugumą dienų turiu tik tris pacientus, ir labai retai – penkis. Kodėl viskas taip pasisuko? Pacientų susirasti sunkiau negu tikėjau, o jaunesnieji dažnai atšaukia konsultaciją, bet tai tik viena priežastis. Užsisėgu paskutinę marškinių sagą – visos užsegotos tvarkingai. Kai sėdėjau virtuvėje Toršove, Sigurdo stalinei lempai šviečiant virš kompiuterio ir popieriaus lapų, ant kurių surašėme savo pastabas, pamiršau įtraukti svarbų dalyką. Žmogiškąjį faktorių. Nors patinka būti vieni, bet netgi man reikia kitų žmonių. Rašikliu išbraukiau kolegas ir niekada nebūčiau atspėjusi, kad jausiuosi tokia vieniša. Būtent dėl to tapau neveikli. Jeigu kas nors būtų pasakęs, kaip sunku bus

reklamuotis, pritraukti daugiau pacientų ir kaip dėl to sumažės darbo krūvis, prieš metus nebūčiau patikėjusi.

Mano nuomone, pusryčiai – geriausias dienos valgis. Sėdžiu prie virtuvės salelės su laikraščiu, duonos rieke ir puodeliu kavos. Labiau mėgstu valgyti viena. Sigurdas, stovėdamas šalia spintelės, ištuština kavos puodelį ir visą laiką išeina iš namų anksti, bet man patinka neskubėti. Skaityti *Aftenposten* nuomonių skiltis, filmų apžvalgas. Apmąstyti dieną.

Sigurdas paliko puodelį ant spintelės šalia kriauklės. Virtuvės stalviršiai – vienas iš tų kelių dalykų name, kurie daugiau ar mažiau baigti tvarkyti. Spintelė tokia blizgi, kad iš ten, kur sėdžiu, matau puslankį po kavos puodeliu. *Žinoma*. Galbūt toks biologinis skirtumas tarp vyrų ir moterų, kad matau kavos žiedą po puodeliu, trupinius po skrudintuvu, vandens lašus ant virtuvės stalviršio. Sigurdas nori, kad viskas būtų padaryta tinkamai, planuoja darbus namuose iki smulkmenų, kruopščiai darydamas brėžinius ir įspūdingas vizualizacijas, bet jam nesiseka atlikti smulkių darbų. Įdėti savo puodelį į indaplovę. Nušluostyti stalviršį. Iš vakaro susipakuoti nešiojamąjį kompiuterį. Šie dalykai nėra tokie reikšmingi, taigi kodėl vis tęsiu apie juos, leidžiuosi suerzinama? Iš kitos pusės, tai užtrunka tik kelias sekundes – kodėl jis to nepadaro?

Štai apie ką galvoju, kai pažvelgiu į kabliuką ant sienos, kur Sigurdas paprastai kabina savo dokumentų dėklą. Tai sunkus, pilkas, plastikinis ritinys su juodu, ant pečių užmetamu diržu, pritvirtintu prie abiejų jo galų, kuriame Sigurdas nešasi brėžinius į darbą ir iš jo. Jis visada kaba ant to paties kabliuko, kai Sigurdas

namuose. Susiraukiau pagalvojusi apie tuščią kabliuką. Argi jis nevažiuos tiesiai pas Tomą jo paimti? Argi jis aiškiai to nepasakė? Ir ar dokumentų ritinys nekabėjo ant sienos vakar vakare?

Man visada sunku numoti ranka į neatitikimus, nors žinau, kad kai kurie žmonės tai gali, ir jiems to pavydžiu. Jis neketino vykti į darbą, bet gal neteisingai supratau. Maniau, jis sakė, kad važiuos tiesiai pas Tomą, – galbūt blogai išgirdau, turbūt jį pirmiausia pakvietė į biurą. Galbūt jis paliko dokumentų ritinį darbe, ir man tik atrodo, kad prisimenu jį čia kabantį vakar, o iš tikrųjų gal prisimenu ankstesnę dieną. Būtų daug lengviau numoti į tai ranka. Prasčiau prisimenantys žmonės atrodo daug mažiau įtarūs, mažiau argumentuoti. Dabar prisimenu, be jokios abejonės, kaip Sigurdas vakar su manimi kalbėjosi apie savo planus. Tada atsikėliau nuo sofos kampe, perėjau per virtuvę ir išpyliau arbatos nuosėdas į kriauklę. Išmečiau panaudotą arbatos pakelį į šiukšlių dėžę ir įdėjau puodelį į indaplovę. Atsimenu, kaip atsisukau stovėdama veikiausiai per metrą nuo virtuvės salelės, kur sėdžiu dabar, ir paklausiau Sigurdo: „Taigi kada tu rytoj išvyksti?“ Prisimenu Sigurdą taip aiškiai, lyg žiūrėčiau į jo išskirtinės rezoliucijos nuotrauką su milijardais megapikselių, matyčiau kiekvieną jo odos nelygumą su visomis smulkmenomis. Atsimenu nudėvėtą megztinį ir suplyšusias kelnes, kurias jis dažnai dėvi vakare; jį, perbėgantį ranka per savo sušiauštas garbanas ir pasižiūrintį į mane siauromis, pavargusiomis akimis, lyg jį žadinčiau, ir sakantį: „Oi. Išvykstu anksti. Noriu būti pas Tomą iki pusės septynių.“

Nustebusi paklausiau: „Pusės septynių?“

Jis atsakė: „Taip. Susiruošime rytui įpusėjus, taigi liks visa diena ant šlaitų.“

Pasiimdamas dokumentų ritinį jis turbūt užsimiršo ir pasielgė neįprastai. Galbūt nusprendė, kad šiek tiek padirbės trobelėje. O gal persigalvojo ir paskutinę minutę nuėjo į biurą.

Mano atmintis – pernelyg išsami. Labai aiškiai prisimenu, kaip jis atrodė, kai kalbėjomės. Dėvėjo smėlio spalvos netikusį megztinį su juoda apykakle, kuris atrodė taip, lyg jį būtų nupirkusi jo mama. Iš tiesų taip ir buvo. Sigurdas papasakojo, kad dar prieš susipažįstant su manimi ji nupirko megztinį, o aš pirmąkart išdrįsau atkreipti dėmesį, koks jis prastas. Tai nereikšminga detalė, ne tokia, kurią turėčiau prisiminti. Galiausiai nėra svarbu, kad pasakiau „gerai“ ir nosisukau. Kol padėjau arbatos puodelį ir pažvelgiau į sofą, Sigurdas jau sėdėjo su atverstu nešiojamuoju kompiuteriu ant kelių. Primerktos akys žiūrėjo į ekraną, antakiai atrodė lyg sujungti, burna pusiau praverta. Nuslopinau norą pasakyti: „Įsijunk šviesą, gadini savo akis. Nusiimk tą kompiuterį nuo kelių, tai sugadins tavo spermos kokybę. Juk mums kada nors gali prireikti tavo spermos, ir kad ji būtų puiki. Ir nesėdėk ant sofos su taip palenktu kaklu, tai pakenks nugarai.“ Užuoat tai pasakiusi, ištariau štai ką: „Einu į viršų pamiegoti. Dar naktis.“

Visa tai nereikšminga. Reikia sugebėti atskirti svarbias detales nuo kitų. Jeigu prisimeni viską, sunkiau išskirti reikšmingus dalykus – tuos, kuriuos turi prisiminti.

Pro vonios langą matau pirmąją šios dienos pacientę, einančią taku į mano biurą virš garažo. Eidama Vera šiek tiek palenkia galvą, todėl jos eisena tokia savita. Ją lengva atpažinti – dar nesuaugusios paauglės mergaitės eisena. Nors jeigu paklaustumėte, ji atsakytų,

kad yra pakankamai subrendusi. Giliai įkvepiu diafragma, sekdamą ją žvilgsniu, kai atidaro duris į biurą. Trys pacientai – tik tiek, po to – savaitgalis. Jaučiuosi pavargusi, nors ką tik atsikėliau.

Balansuodama ant vienos iš palečių, kurią Sigurdas parsinešė namo iš statyb vietės ir uždengė vonios grindis, valausi dantis. Kriauklė priklausė Sigurdo seneliui Torpui, kaip ir dušo kabina. Vadinasi, ji buvo įrengta prieš 1970-uosius ir nuo to laiko neatnaujinta, išskyrus keletą pakeitimų, kuriuos senasis Torpas atliko pats. Čiaupas su apvaliomis rankenėlėmis – viena skirta šaltam vandeniui, kita – karštam, ir, kai pasižiūriu, beveik matau jas sukančias senojo Torpo kreivas, artrito deformuotas rankas. Sigurdo senelis netikėjo pasaulio gerumu. Pagal jį, Norvegiją neišvengiamai greitai perims valdyti komunistai. Vis dėlto tikriausiai Torpas nusivylė, kad jie užtruko taip ilgai, – juk nuo XX amžiaus 6-ojo dešimtmečio laukė, kad tai nutiktų. Kol išleido paskutinį kvapą savo palėpės „vadovavimo centre“, jo įsitikinimai išliko tvirti kaip uola, net žlungant Sovietų Sąjungai ir Kinijai išskylant kaip globalios ekonomikos šaliai. Vis dėlto gudrų seną lapiną tikriausiai prislėgė jo blogėjanti sveikata, taip pat ir tai, kad pasaulio komunistinės valstybės pasidavė kapitalizmo idėjoms. Šaltasis karas buvo jo klestėjimo metas, ir jis akivaizdžiai didžiuodavosi pasakodamas bet kam, kas klausydavosi – daugiausiai Sigurdo mamai arba Sigurdui ar man, kad per XX amžiaus 8-ąją dešimtmetį žvalgybos tarnyba išsaugojo jo bylą. Bet paskutiniaisiais metais jis galutinai žlugo. Viskas, kas liko, dabar yra šio namo „suvenyrai“: seni radiatoriai ir čiaupai; ir iki dabar nepaliestas „vadovavimo centras“ su lentynomis viena ant kitos, pilnomis skaitinių, Komunistų partijos ir Darbininkų komunistų partijos narystės žurnalų; sieniniai žemėlapiai su mažais

braižybos smeigtukais, žyminčiais vietas, į kurias senasis Torpas žiūrėjo kaip į reikšmingus taikinius; ir senas surūdijęs revolveris, kurio savininkas, manoma, kovojo per Rusijos revoliuciją ir kurį senasis Torpas įsigijo 8-ajame dešimtmetyje, kad apgintų save ar kad dėl jo slaptosios tarnybos jį stebėtų.

Senojo Torpo mirtis padėjo Sigurdui ir man pasiekti svajonę – būti namo savininkais. 6-ajame dešimtmetyje Nordbergas buvo kaip bet kuri kita miesto dalis, bet per daugybę metų jo nekilnojamojo turto kaina pakilo. 2014 metais tokiems vilties kupiniems žmonėms kaip mes buvo visiškai neįmanoma sukaupiti pakankamai lėšų, kad nusipirktume čia namą. Aplankę senus apgriuvėlius, grįždami į stotį atsidusdavome vienas kitam ir sakydavome: „Bet tik pasižiūrėk į *vaizdą*, jis taip *arti kaimo*, ir taip trumpai važiuoti metro iš miesto, ir iš čia matosi *jūra*.“ Bet sakyti ką nors daugiau nebuvo prasmės. Galėjome įsigyti tik namą su terasomis tolimesniame priemiestyje be jokio vaizdo į apylinkes. Bet kai po dviejų dienų senelį radome mirusį ir išvežėme į lavoninę, kad tinkamai paruoštų laidotuvėms, paskambino Sigurdo mama Margretė.

„Klausykite, – pasakė ji. – Ar senelio namas Kongleveiene jums tiktų?“ Margretė neturi nei brolių, nei seserų ir gyvena moderniaame name Røa. Sigurdo brolis Haraldas gyvena San Diege ir jam nereikia namo Osle. Sigurdo velionio tėvo trobelė Krokskogene jau atiduota Haraldui, kuris pažadėjo jos neparduoti, kol mama bus per sena ja naudotis. Ir vieną dieną, kai Margretės namą parduos, Haraldas turės iš to naudos. Taigi senojo Torpo namą atidavė mums.

Bet nemalonus faktas – senojo Torpo kūną radome praėjus beveik trimis savaitėms po jo mirties. Mirė savo „vadovavimo centre“,

palėpėje virš miegamojo, kurį dabar dalinamės mudu su Sigurdu, sėdėdamas su kavos termosu, nagrinėdamas žemėlapi iš tų laikų, kai dar skyrėsi Rytų ir Vakarų Vokietija. Ši mirtis nebuvo staigmena – beveik devyniasdešimtmečiam vyrui sustojo širdis. Jis nedaug bendraudavo, jį lankė tik artimiausi šeimos nariai. Kai tai atsitiko, Margretė buvo dviem mėnesiams išvykusi į šiltesnius kraštus. Iš mūsų su Sigurdu tikėtasi, kad lankysime senąjį Torpą kartą per savaitę, įsitikinsime, kad viskas gerai. Bet buvome užsiėmę darbais ir savo pačių gyvenimais; praleidome savaitę vienur, savaitę kitur. Kai galiausiai pasirodėme dviem savaitėmis per vėlai, pajutome tylą tą pačią akimirką, kai Sigurdas pasuko raktą spygoje.

„Seneli?“ – pašaukė Sigurdas.

Pažvelgėme vienas į kitą atsiprašančiomis šypsenomis, jausdamiesi kalti, kad senąjį komunistą taip ilgai palikome vieną. Ir kai pagalvoju apie Sigurdo išraišką tuomet, matau joje įtampą, lyg būtų įsisėgęs žiogelius savo burnos kampučiuose, kad juos pakeltų. Bandau pasakyti, kad mes jau nujautėme, kas atsitiko, nors tai pernelyg dramatiška. Tikriausiai jausdami sąžinės priekaištus ėmėme įtarti, kad kažkas ne taip.

„Seneli?“

Galčiausiai aš buvau ta, kuri jį rado; gulėjo veidu ant žemėlapio. Oda buvo pilka ir šiurkšti, sausa ir negyva, išmarginta hematomų kaip seniai mirusio kūno. Tokio vaizdo veikiau būčiau nemačiusi. Pageltę nagai, atrodė, tuoj nukris; kaklo slankstelis beveik pradūręs į pergamentą panašią odą. Slėgė sunkus, dusinantis yrančio kūno kvapas. Nuo tada sunkiai išbūdavau „vadovavimo centre“. Tikriausiai dėl skaudžių jo mirties aplinkybių. Margretė nusprendė mums atiduoti namą.

Kuo greičiau norėjome atnaujinti nuosavybę; atšviežinti sienas, ištuštinti namą ir padaryti jį savo. Sigurdas sukūrė brėžinius, sąparengiau biudžetą. Naujai įgyta finansinė nepriklausomybė suteikė mums galimybių. Sigurdo studijų laikų draugai norėjo atidaryti savo architektūros įmonę ir pakvietė jį prisijungti. Daugiau nebereikėjo mokėti hipotekos ar aptarnavimo mokesčio. O parduotą mūsų butą Sigurdas turėjo pakankamai pinigų, kad pats nusipirktų įmonę. Manęs netenkino darbas sveikatos paslaugų srityje su jaunais žmonėmis, kenčiančiais nuo psichikos ligų; dabar turėjome pakankamai erdvės sukurti man biurą namuose. Namams buvo lyg nauja pradžia. Prieš keturias dienas į jį įsikraustant, susituokėme teismo rūmuose Osle, vėliau valgėme tortą vietinėje kepyklėlėje su mano seserimi, Sigurdo dviem geriausiais draugais ir jų partnerėmis. Tai nieko nepakeitė – mes vis dar tokie patys, bet norėjome susitvarkyti dokumentus. Pirmąją naktį name miegojome svetainėje ant pripučiamo čiužinio. Šventėme su taurėmis *prosecco* ir pasakėme vienas kitam: „Dabar prasideda likusioji mūsų gyvenimo dalis.“

Bet pasirodė, kad senojo Torpo atsikratyti sunkiau, negu įsivaizdavome. Namui atnaujinti reikėjo laiko, taip pat kaip ir darbų pradžia naujose, kiekvieno skirtingose darbo vietose. Sigurdas dirbo daug viršvalandžių, o namui atnaujinti pirmiausiai reikėjo jo kompetencijos, praktiškų rankų. Pradžioje buvome pernelyg entuziastingi ir energingai plėšėme tapetus, išlupome plyteles vonioje. Sugebėjome padaryti keletą dalykų: įrengėme naują virtuvę ir įkūrėme man biurą virš garažo. Tada pradėjome prarasti pagreitį. Sigurdas prisiėmė daugiau klientų, dirbo ilgiau, sėdėdavo pasilenkęs

prie savo braižymo lentos. Atėjo žiema, dienos tapo tamsesnės ir šaltesnės, sekinančios. Kai grįždavome iš darbo, nesivargindavome daugiau dažyti, nueiti į *Maxbo* pasižiūrėti dušo galvučių ar čiaupų arba nusipirkti plytelių. Nepavyko sumaišyti glaisto ir nuplėšti pašutinių tapetų. Tik įkrisdavome į seną sofą, atsivežtą iš Toršovo, ir žiūrėdavome televizorių. Sigurdas dažnai grįždavo namo vėlai vakare, susilenkęs ir pavargęs, su ant peties kabančiu dokumentų ritiniu.

„Vasarą, – pasakėme. – Praleisime vasaros atostogas remontuodami namą.“ Tai bus dar maždaug po trijų mėnesių, ir tai, kad aš pradau tikėjimą, man kelia nerimą. Kas nors neišvengiamai nutiks ir tada sakysime „rudenį“. O oras atšals ir ateis dar viena ilga žiema, vėl basa, ant pirštų galų, sustingusiomis ir sunkiomis pėdomis vaikščiosiu ant vonios grindų paklotų palečių.

Dirbu aukšte virš garažo, ten yra mažas laukiamasis, kuriame stovi batų lentyna, kėdė tiesia atkalte ir mažas stalelis su žurnalais, taip pat durys, vedančios į biurą. Vera sėdi ant kėdės tiesia atkalte, ant jos kelių – atverstas žurnalas, bet įtariu, kad ji jo neskaito. Kai įeinu, ji pasižiūri aukštyn.

– Laba diena, daktare, – sako. Atrodo atsigavusi ir žvali, su nauja šukuosena.

– Laba diena, – ištariu. – Vieną minutę, ir tada aš... aš išeisiu ir tave pasikviesiu.

– Gerai, – sako mandagiai, vieną antakį išlenkdama lanku. Tokią sarkazmui artimą išraišką ji dažniausiai prideda prie daugumos pastabų.

Įeinu į biurą ir uždarau duris, kad išvengčiau mane sekančio Veros žvilgsnio, sugadinančio viską, ką darau.

Sigurdas nuostabiai padirbėjo biure. Jis nelabai didelis, bet dėl nuožulnių lubų buvo galima optimaliai išnaudoti erdvę (tai buvo pagrindinis rūpestis). Jis išgriovė vieną trumpesnę sieną, tą, kuri atgręžta į plentą, ir pakeitė ją stiklu. Pastatytos dvi kėdės – du puikūs Arne Jacobsen krėslai ir staliukas tarp jų. Ten sėdėdama su pacientu būnu šviesiausioje kambario vietoje. Lubose Sigurdas įstatė *Velux* langą, kad pro lubas patektų natūrali šviesa. Apšvietas keleto lempų kampelis tampa jaukus ir svetingas, nepaisant rudens audrų ir šaltkrepsį primenančių žiemų. Priešais kitą trumpąją sieną, skiriančią biurą nuo laukiamojo, Sigurdas pastatė mažą baltą rašomąjį stalą ir pakabino lentynas per visą sienų ilgį iki lubų abiejose durų pusėse, kad sukurtų daugybę erdvės knygoms ir segtuvams. Trumpoji siena ir grindys iškloti blyškaus, „šilto“ medžio plokštėmis; dvi ilgesnės sienos nudažytos baltai, o bendras rezultatas yra toks modernus ir draugiškas. Pasieniuose, kur lubų šlaitas artėja prie grindų, pastačiau keletą augalų. Nors, reikia pripažinti, sunku išlaikyti juos gyvybingus, – kai dieną išjungiu elektrinį šildytuvą, tampa šalta, – jie suteikia tam tikrą atmosferą. „Čia gali kvėpuoti, – sako kambarys. – Čia gali būti savimi. Dėl nieko, ką pasakai šiame kambarielyje, nebūsi teisiamas, mėgdžiojamas ar išjuokiamas.“ Štai ko norėjau – biuro, kuris kvieštų mano pacientus į vidų. Ir jis yra tiksliai toks, kokį Sigurdas man sukūrė. Turėjau jam tai leisti.

Bet dabar Vera sėdi ir laukia manęs, o nuovargis ima spausti man gerklę. Nenoriu kviešti jos į biurą. Sėdžiu prie stalo įsijungusi kompiuterį – perskaitysiu užrašus iš jos paskutinio apsilankymo,

nors, tiksliau pasakius, to nereikia, nes prisimenu, apie ką kalbėjomės praėjusį seansą. Žaidžiu laiku – noriu atidėti akimirką, kai turėsiu išeiti ir pasakyti, kad ji gali įeiti į vidų. Nežinau, kodėl taip darau, galbūt nenoriu apie tai galvoti. Psichoterapeutai rūpinasi pacientais, ir aš rūpinuosi Vera, bet negaliu nepripažinti, kad mūsų pokalbiai yra sunkus darbas.

Sunkumai su tėvais, – skaitau praėjusio seanso užrašus. *Sunkumai su vaikinu*. Vera turi santykių problemų. Pradėjo lankytis pas mane vos po Kalėdų, ieškodama pagalbos dėl depresinės būsenos. Viskas Verą jaudina, gal kad ji savo protu gerokai viršija vidurkį, galbūt netgi yra apdovanota. „Aš tokia pavargusi nuo visko, – pasakė Vera per pirmąjį seansą, kai paprašiau papasakoti, kodėl pas mane apsilankė. – Atrodo, lyg niekas daugiau nerūpėtų ar neturėtų prasmės.“ Pasirodo, kad jos vaikinys yra vedęs vyras. Tėvai – tyrinėtojai, bandantys išspręsti matematinę teoremą, su kuria pasaulyje susipažinusi tik saujelė žmonių, – jie visada darbe ir dažnai būna išvykę. Jos broliai ir seserys suaugę ir seniai palikę namus. Aštuoniolikmetė Vera, protingesnė už savo amžiaus jaunuolius, sako, kad šeima jau buvo pilna, kai ji gimė. Jos tėvai nenorėjo daugiau vaikų. Ji buvo atsitiktinumas.

Šioje situacijoje reikia daug ką atskleisti – Veros gyvenime yra tikro skausmo. Bet tai tokie sunkūs jausmai, su kuriais reikia dirbti.

Prieš ją įleisdama į vidų, tempdama laiką, patikrinu elektroninius laiškus. Daugiausiai gavau reklamų, nieko asmeniško. Trumpiausią akimirką noriu paskambinti Sigurdui, bet tai kvaila, dabar be penkių devynios ryto, jis vis dar automobilyje su draugais. Giliai įkvepiu. Trys pacientai, ir po to – savaitgalis. Visą vakarą būsiu

viena. Sekmadienį pietausiu su seserimi, neturiu jokių kitų planų. Galbūt išskyrus sporto salę.

– Pasirengusi, daktare? – klausia Vera, kai išeinu pasakyti, kad ji gali įeiti.

Vera pradėjo vadinti mane daktare po antrojo seanso. Paklausė apie skirtumą tarp psichologo ir psichiatro, ir pasakiau jai, kad esu psichologė, ne daktarė, kad mano specializacija – viso žmogaus funkcionavimas, ne tik jo patologija. Bet ji užstrigo prie šio klausimo ir tarė: „Taigi, tada jūs nesate tikra daktarė?“ Susierzynusi leidau, kad mane trikdytų, leidau pastabai smogti į nevisavertiškumo kompleksą, kurio nemaniau turinti. Atsakiau šiek tiek gynybiškai – kad apie tai, kas vyksta žmonių galvose, žinau tiek pat daug kaip bet koks daktaras. Į tai ji nusijuokė ir pasakė: „Viskas gerai, vadinsiu jus daktare.“ Jaučiu skausmingą dūrį kiekvieną kartą po to, kai ji tai ištaria; dilgčiojantį skausmą gerklėje, kuris pasako, kad atsiskleidžiau per daug. Kartais paklausiu savęs, ar ji supranta, kad mane erzina, ar tai pasyviai agresyvus jos veiksmas? Bet ji atrodo pakankamai nuoširdi, tiesiog žaisminga.

Įleidžiu ją į kabinetą pirma savęs. Vera šiek tiek aukštesnė už vidutinę, liekna, tiesiais klubais. Jos rankos gana didelės, kabančios kaip švytuoklės prie šonų. Pažiūriu į ją ir paklausiu savęs, kaip daro moterys, susitikusios kitas moteris, ar ji graži? Taip, vidutiniškai miela. Jauna. Bet, kalbant apie ją, taip pat yra ir kažkas savotiško: jos apvalus mažas veidas, ilgas kūnas.

– Na, – atsisėdusi sako Vera. – Konfliktavau su mama ir tėčiu. Ir ginčijausi su Larsu.

– Suprantu, – ištariu, įsitaisydama kėdėje. – Papasakok, kas atsitiko.

Kai Vera kalba, pro *Velux* langą matosi kylanti saulė. Ji apšviečia jos plaukus, paversdama juos lyg į aureolę. Šimtai garbanotų, pavienių plaukų, ištrūkusių iš atgal sušukuotos, šlapių plaukų efektą suteikiančios šukuosenos. Manau, kad visos mergaitės turi tokių nevaldomų, pavienių plaukų. Ir pati turiu jų daugybę, daugiau negu Vera.

Pasakoja tiesmukai: Vera jaučia, kad tėvai, turintys padaryti tiek daug svarbių dalykų, neskiria jai laiko, atstumia. Negali jiems pasakyti, kaip yra nusiminusi. Todėl niekas netenkina labiau negu priešprieša. Galiausiai, jausdamasi dar labiau atstumta, Vera skambina vaikinui ir pradeda kitą ginčą. Po to, kai jie susitinka, nepaisant to, kas įvyko, vedęs vaikiną grįžta namo pas žmoną. Taigi akivaizdu, kad nepagrįstai ginčydamosi Vera bus atstumta. Štai taip – Vera kenčia nepakeliamą jausmą, kad nerūpi savo tėvams, ir pakeičia jį labiau toleruotinu – su vaikinu. Praėjus pusvalandžiui mūsų seanso, su ja pasidalinu šiuo pastebėjimu.

– Nežinau, – sako Vera, suraukdama nosį. – Ar tai nėra per lengvas paaiškinimas? Pavyzdžiui, truputį froidiškas ar panašiai?

– Taigi yra teisinga sakyti, jog tu negalvoji, kad taip yra šiuo atveju?

Ji pasižiūri virš knygų lentynos, lyg išbandydama mano interpretaciją. Jos pirštai skabo apyrankę virš riešo – ploną sidabrinę apyrankę su prie jos prikabinu vienu perlu. Ji ridena perlą tarp rodomojo piršto ir nykščio. Manau, kad šis papuošalas labiau skirtas suaugusioms moterims negu jai. Mergaitės, kurios ateina pas mane, dažnai nešioja papuošalus su raidėmis; jos papuošia save žodžiais, tokiais kaip MEILĖ ar PASITIKĖJIMAS, ar AMŽINYBĖ. Tokia apyrankė galėtų priklausyti vidutinio amžiaus moteriai.

Skaitykite likusius
348 iš **368** puslapių,
įsigiję šią knygą

www.obuolys.lt

KITI KNYGŲ FORMATAI:

klausykla.lt

**Audio
knyga**

**Elektroninė
knyga**

*Įtraukiantis trileris, kurio siužetas kupinas psichologinės įtampos.
Aš negalėjau nuo jo atsiplėšti.*

- Sarah Ward, knygos „Bitter Chill“ autorė

Psichoterapeutė Sara, atrodytų, gyvena tradicinį šeimos gyvenimą: kartais pasibara su vyru dėl nebaigto remontuoti namo, dėl nepatenkintų pacientų, dėl Sigurdo vėlyvų grįžimų namo... Kol vieną savaitgalį Sara balso pašte randa vyro žinutę, kad jis su draugais išvyko į kalnų trobelę. Tačiau trobelėje vyras nepasirodo. Sigurdas netikėtai dingsta, palikęs žmonai daugybę neįmintų mįslių.

Sara stengiasi nepalūžti: konsultuoja pacientus, bando išsiaiškinti slapčiausias jų baimes, kol galiausiai suvokia, kad jos pačios pasąmonėje tūno daugybė vaiduoklių.

Apie Sigurdo dingimą Sara praneša policijai, o netrukus surandamas vyro lavonas. Policija imasi tyrimo ir susidomi, kodėl žmona ištrynė Sigurdo balso žinutę?..

Nepasitikėdama policija, Sara pati imasi aiškintis Sigurdo mirties aplinkybes – tai priverčia ją suabejoti viskuo, ką iki šiol žinojo apie savo santuoką...

Helene Flood (g. 1982) – profesionali psichologė, 2016 m. apsigynusi daktaro laipsnį. Jos tyrimų tema – smurtas, antrinė prievarta ir su traumomis susiję gėdos bei kaltės jausmai. Šiuo metu Helene Flood su vyru ir dviem vaikais gyvena Osle ir dirba psichologe ir tyrėja Nacionaliniame smurto ir trauminio streso centre. „Psichoterapeutė“ – pirmasis jos romanas suaugusiems, kuris, vos pasirodęs, tapo bestseleriu 27 šalyse, o kompanija „Anonymous Content“ nupirko teises filmui.

Įtemptas ir įtraukiantis psichologinis trileris tiesiog įsigrauzia į smegenis. Helene Flood verčia skaitytoją nueiti ilgą kelią nuo kiekvieno kilusio klausimo iki stulbinančio, tačiau visiškai logiško atsakymo.

- Jo Spain - JAV rašytoja, kriminalinių bestselerių autorė

ISBN 978-609-96213-0-2

Viešasis mokymasis dešalies. © Štammasok